

Szerkesztési iroda:
Nagyberek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitze Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagyberek-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák : : :

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagyberek, 1914.

XLIII. évfolyam, 27. szám.

Szerda, február 4.

Az ellátást biztosító intézményekről.

II.

Az 1912. évi VIII. t.-e. az országos gazdasági munkás- és családsegélypénztár rendes tagjainak első, második, harmadik és negyedik csoportján felül még egy új csoportot szervezett: a nyugdíj csoportot.

A nyugdíj csoportnak tagja lehet nemre és korra való tekintet nélkül minden 14. életévét betöltött egyén, aki keresetképpen gazdasági munkával foglalkozik.

Idé tartoznak a mezőgazdák, gazdasági családok, uradalmi gazdasítók, iratok stb.

A felvételi díj 1 korona, az évi tagsági díj 10 korona, mely összeg fél évenként előre fizetendő.

Ha a tag 10 évi tagsági idő után munkaképességét mindenkorra oly mértékben elvesztette, hogy gazdasági munkával egyharmadát sem képes évenként megkeresni annak, amennyi egy helybeli gazdasági munkás vagy család évi átlagos keresménye, életfogytig, illetőleg keresetképtelenségének netáni visszaveréséig a pénztártól járadékot kap.

A járadék, ha a keresetképtelenség a 10. évi tagsági idő után azonnal áll be, évi 60 korona, ha 10 évet meghaladó tagság után áll be, annyszor évi 6 koronával több a 60 koronánál, ahány évvel tagsága a 10 évet meghaladta.

Aki 65. életévét betöltötte, 10 évi tagsági idő után, tekintet nélkül arra, hogy keresetképes-e avagy nem, élete fogytáig oly összegű járadékot kap, amennyire tagsági éve szerint keresetképtelenség esetén joga lenne.

Ha a tag 10 évi tagsági idő után meghal, hátrahagyott családjára a fent körülírt módon számítandó járadék egy évi összegét kapja segélyül.

Ha a tagot baleset érte a baleset következtében 10 hétnél hosszabb időre munkaképtelenné vált, a 11-ik héttől, ha pedig az illető gazdasági család, az egy-egy év elteltétől kezdve joga van járadékra a munkaképtelenség, illetőleg a munkaképesség csökkenése tartamára.

A járadék teljes munkaképtelenség esetén és annak tartamára évi 240 korona, a munkaképesség részleges csökkenése esetére és annak tartamára az évi 240 korona azon hányada, mely az elvesztett munkaképességnek aránylagosan megfelel.

Ha a tag a baleset következtében meghal, hátrahagyott családjára 400 koronát kap egyszer s mindenkorra szóló segélyül.

Ha gyermekek maradtak, ezek javára a segély a harmadik gyermektől kezdve fejenként számított 100 koronával emelkedik 800 koronáig.

Temetési költség 100 korona.
Rendkívül előnyös és olcsó ezenkívül a magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése.

Ennek tagja lehet bárki, akár a munkásszövettséghez tartozik, vagy pedig önálló iparos, kereskedő, köztisztviselő vagy magántisztviselő stb.

Beiratási díj 1 korona 50 fillér.
Az egylet tagjai három osztályba soroztatnak. Az I. osztályban 20 fillér, a II. osztályban 24 fillér, a III. osztályban 30 fillér a tagdíj hetenként. Alacsonyabb osztályból magasabb osztályba bármikor át lehet lépni.

Munkaképtelenség esetére 10 évi tagság után a rokkantsági összege már hetenként az I. osztályban 8 korona 40 fillér, a II. osztályban 9 korona 80 fillér és a III. osztályban 11 korona 90 fillér.

Ezen összegek azután évről-évre emelkednek.

Csak még egy egyesületre akarok reámutatni: A köztisztviselők nyugdíjpótló és segélyező egyesületére.

Tagja lehet az egyesületnek bárki, aki valamely állami hivatalnál, állami intézménél, az állam kezelése vagy felügyelete alatt álló vállalatnál vagy intézménél, államilag segélyezett intézménél, a kormány kezelése vagy felügyelete alatt álló alapból fenntartott intézménél, törvényhatóságoknál, községeknél (rendezett tanácsú városoknál), továbbá egyháznál és mindezek kezelése vagy felügyelete alatt álló intézménél vagy vállalatoknál rendszeresített fizetés, zsold vagy egyéb díjazás mellett tényleges minőségben alkalmazva van.

A nyugdíjat biztosító főosztályba belépő tagok öt alosztályba soroztatnak:

Az I. alosztályba tartoznak azok, kik nemcsak saját maguk részére, hanem egyszersmind özvegyük részére is biztosítani kívánják a nyugdíjat és árváik részére a nevelési járulékot. Tagsági díj: A biztosított összeg 10%-a havi egyenlő előleges részletekben. A díjtartalék javára egyszer s mindenkorra a biztosított összeg 35-50%-a 35-50 éves korig.

A II. alosztályba tartoznak azok, kik csak a maguk részére kívánják nyugdíjat biztosítani. Tagsági díj: 40 éves korig a biztosított összeg 8%-a, 40-50 éves korig 9%-a, 50-55 éves korig 8,5%-a.

A nőtagok ezen díjtételeken felül ezek 20%-át is tartoznak fizetni.

A III. alosztályba tartoznak azok, kik özvegyük részére nyugdíjat és árváik részére nevelési járulékot óhajtanak biztosítani. Tagsági díj: a biztosított nyugdíjösszeg 8,50%-a 35 éves korig, azon felül egészen 56 évesig 8,65%-a, 13%-ig.

A IV. alosztályba tartoznak azok, kik úgy maguk részére mint egyszersmind özvegyük részére is biztosítani kívánják a nyugdíjat és árváik részére a nevelési járulékot, de tagdíjaikat legfőkébb 40 éven át kívánják fizetni. (Az I. alosztályban 35 év.) Tagsági díj: a biztosított összeg évi 9,6%-a. A díjtartalék javára 36 éves korig egyszersmindkorra 18% a biztosított összeg után. Ezen összeg azután kor szerint 1/2-1/2%-kal emelkedik.

Az V. alosztályba tartoznak azok, kik ugyancsak legfőkébb 40 évi tagdíj-fizetési kötelezettség mellett kizárólag a maguk részére kívánják nyugdíjat biztosítani. (A II. alosztályban 35 év.) Tagsági díj: a biztosított nyugdíjösszeg 6 3/4-7 1/4%-a 40-50 éves korig.

A biztosítható nyugdíjnak legkisebb összege 200, legnagyobb összege 3000 korona. A biztosított összeg bármikor fel-emelhető.

10 évig visszamenőleg is be lehet lépni az intézetbe.

Nyugdíjösszeg legalább 10 évi tagság után a biztosított összeg 50%-a az I. és II. alosztályban, 40%-a a IV. és V. alosztályban. Minden további év után a biztosított összeg 2-2%-a. A III. alosztályban az özvegy a biztosított összeg 50%-át kapja, ha a férj 10 éven át volt tagja az egyesületnek s 2-2%-ot kap minden további tagsági év után.

Az özvegy az I. alosztályban a férj nyugdíjának 2/3 részét, a IV. alosztályban felét kapja.

Gyermekek nevelési járuléka 100 és 200 korona egyenként.

Ezek volnának nagyjában azon intézmények, melyek, elég jutányosan, öreg-ség, rokkantság és baleset alkalmából ellátást biztosítanak úgy a családfő, mint a család egyes tagjai számára.

Bárcsak társadalmunk minden tagja idejekorán gondoskodna arról, hogy valamely ezekhez hasonló intézményeknek részese lenne!

D. Bodó Máttyás.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagyberek meteorológiai állomás időjárás jelentése.

Február 4.

Barométer lassan emelkedik 767,9. Délután 1.38 órakor: Hőmérő — 6,4 C°. Hőmérséklet: maximum 3-ikán — 7,1 C°, min. ma reggel — 13,8 C°. Csapadék — 15 cm. hó. Felhőzet Nb10. Szélirány és erősség SW1. Jólát a következő 24 órára: Változás nem várható.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perctől reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctől; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

A megyei állandó választmány ülése. Torontálmegye állandó választmánya február hó 9-ikén d. u. fél 4 órakor ülést tart, amelyen a febr. 10-iki rendkívüli közgyűlés tárgyait készíti elő.

Ünnepelt újságíró. Főemelő szép ünnepet ült vasárnap Szeged város közönsége. Ujlaki Antal szegedi lapszerkesztőt ünnepelte abból az alkalmából, hogy immár negyedszázada munkálkodik az újságírás tövises térségein. Szeged város közönsége az országban ugyszólván páratlanul áll az írók és újságírók megbecsülésében s ezt a lelkes megbecsülést tanúsította ezuttal is. A jubileumon résztvett a város egész társadalma s lelkes ovációval vette körül a jubiláns újságírót. A jubiláns hírlapíróitársai is nagy számmal gyűltek össze ünnepelni kártársukat az ország minden vidékéről. A hírlapírók szövetsége ez alkalmából igazgatósági ülést is tartott Szegeden, amelyen a délvidekről Pogány Mihály, Oszti Andor, Kasztriener Samu és Somfai János igazgatósági tagok jelentek meg. Este impozáns lakoma volt a jubiláns tiszteletére, amelyen Szeged városának faktorai és a jubiláns szerető kollegái vettek részt. A méltó ünneplésnek sok szép beszéd, az őszinte elismerésnek és tiszteletnek benső szavai adták meg a keretet. A város nevében Gaál Endre kulturtanácsos üdvözölte a jubiláns szerkesztőt. Palócz László szerkesztő szegedi kollégái nevében szölt, majd átnyújtotta neki a kollégák díszes plakettjét. Brájer Lajos dr., a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének elnöke a szövetség, majd Balassa Armin dr. szerkesztő a Dugonics irodalmi társaság nevében üdvözölte melegen Ujlakit. Almássy Endre szinigazgató a szintársulat nevében köszöntötte az ünnepeket, majd derűs hangulatot kelte, felolvasta Sz. Szigethy Vilmos alkalmi versét, a jubiláns „önéletrajzával”. Kelemen Béla dr. orsz. képviselő, volt főispán Szeged társadalmának nevében, Tömörkény István pedig átnyújtotta neki a kollégák aranytollát és Ujlakinak török pasának öltözött arcképét a megjelentek aláírásával. Végül Szávay Gyula, VHOSz. elnöke a jubiláns szülővárosa, Debreczen nevében üdvözölte Ujlakit.

A 29-ik gyalogezred karmestere meghalt. Heller Vencel, a huszonkilencedik gyalogezrednek csak nemrégiben nyugalomba vonult karmestere, aki Nagybecskerekben is jó hírnévnek örvendett, tegnap hatvanhárom éves korában meghalt Bécsben, ahol betegsége ellen orvoslást keresett. Az elhunyt karmestertől volt a huszonkilencedik gyalogezred karmestere és nagy zenei talentumával és tehetségével az ország egyik legelső katonazenekarává fejlesztette azt. Több zenei művet is alkotott, melyekkel nagy sikereket ért el. Az elhunyt karmestert ma temették el Bécsben.

Tungó. Az oly nagy érdeklődést keltő tungó (tuncho) szükségendő cipők Amerikában már készültek és Weinberger K. cipőárúhoz kirakutában megtekinthetők.

Mulatság.

A perjámosi ifjuság f. évi február hó 14-ikén az ottani Hungária-szálloda termében tombolajátékkal egybekötött jótékony célú zárkórú táncestélyt rendez. A mulatságra a személyjegy ára tombolajegygyel együtt 2 korona.

Törvénytörés.

Dunyhával megfojtotta a feleségét. A nagyb. eskerekéi eskü bíróság mai tárgyalása ifj. Cseh János ürményházi lakos büntörét, aki mint annak idején megirtuk, dunyhával megfojtotta a feleségét. A mai tárgyaláson a gyilkos férj beismerte a bűnt, s a szilárd védelemmel, hogy a felesége elhaldokolt tőle, ami fölött azután annyira fölindult, hogy felesége támadt s a dunyhával megfojtotta. Ezután meghallgatták az orvosszakértőket, akik azt mondták, hogy asszonyának szívbaja is volt, ami előmozdította halálát. Nehány tanu kihallgatása után a bizonyító eljárás véget ért s az esküdtek határozathozatalra vonultak. Délután 1 óra tájban kihirdették az esküdtek verdiktjét, amely szerint az esküdtek ifj. Cseh Jánost bűnösnek mondták ki erős felindulásban elkövetett emberölés bűntettében. A verdikt alapja a bíróság az enyhítő körülmények figyelembe vételével s a 92 § alkalmazásával Cseh Jánost egy évi börtönnre ítélte. A vadon megnyugodott az ítéletben, az ügyész azonban a 92 § alkalmazása miatt felebbezett.

A tegnapi esküdszéki tárgyaláson a halat okozó súlyos testi sérítés büntetével vádolt Miatov Tadiát egy évi és hat hónapi börtönnre ítélték.

TÁVIRATOK.

A vasuti pragmatika.

A képviselőház ülése. — A horvátok a Házban. — A vasuti pragmatika tárgyalása.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén tárgyalás alá vette és elfogadta a vasuti pragmatikáról szóló javaslatot, amelyre a horvát képviselők is bejöttek a Házba s deklarációt olvastak föl. Az ülésen a miniszterelnök ismét békeszózatot intézett az ellenzékhez, hogy vegye föl a normális parlamenti tárgyalásokat.

A képviselőház ülését

Beöthy Pál elnök d. e. háromnegyed 11 órakor nyitotta meg s miután Siegesku József a közoktatásügyi bizottság jelentését betérjesztette.

Dobieszky Sándor a közlekedésügyi, Jakabffy Elemér pedig az igazságügyi bizottság részéről ismertette

a vasuti pragmatikáról

szóló javaslatot, amelyet elfogadásra ajánlottak.

Ezután Hreljanovics Guidó horvát képviselő szólalt föl, aki fölvasta

a horvátok deklarációját,

melyben örömeiket fejezik ki a Horvátországban helyreállított alkotmányos rend fölött, hangoztatva egyben, hogy ragaszkodnak Horvátországban a horvát nyelvnek minden téren való érvényesítéséhez.

Utána Tisza István gróf szólalt föl, aki üdvözölte a horvát képviselőket, majd kritika tárgyává tette az ellenzéknek azt a tegnapi határozatát, hogy ismét nem vesz részt a parlamenti tárgyalásokon. Egyben

a miniszterelnök békeszózatot intézett az ellenzékhez.

ismét felszólította, hogy tegye meg a kezdeményező lépéseket, mert az ő elhatározásuktól függ, hogy a parlamenti tanácskozások rendellenességei minden pillanatban megszüntjenek s felhívja az ellenzékét, hogy teljesítse a nemzettel szemben vállalt kötelezettségeit.

Ezután Söpkéz Sándor kérte a kereskedelmi minisztert, hogy intézkedjen a vasutasok illetményeinek fölemelése iránt.

Miután Harkányi János báró kereskedelmi miniszter reflektált a felszólalásokra, a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta.

A holnapi ülés napirendjének megálapítása után az ülés véget ért.

MEGEGYEZÉS A HORVÁTOKKAL.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Történelmi jelentőségű volt a képviselőház mai tanácskozása, melyben a horvátországi képviselők ünnepléses ovációkban kijelentették, hogy a társországok közötti eltéréseket, melyek folytán a horvátországi képviselők a közös munkában részt nem vehettek, kiküszöbölve látják és ismét visszatérnek az országgyűlésbe. A horvátok szónoka kijelentette, hogy szilárdan állnak a Magyarországgal való közösség alapján és a vasuti pragmatika-javaslatot elfogadják. A kijelentést a horvátok szónoka magyar nyelven tette meg. Tisza István gróf nyomban reflektált nyilatkozatára s lojális és koncilians hangon hangsúlyozta, hogy az állami közösség alapján mindig találkozni fogunk a horvátokkal és ezen az alapon a törvény értelmezésében esetleg felforgó ellentéteket bizonyára mindenki ki fogjuk egyenlíthetni. Nagy tetszés mellett mutatott rá a kormányelnök arra, hogy az ellenzék ezt a nagy kérdést sem tartotta elég fontosnak, hogy megjelenjen és hozzászóljon. A horvátokkal való megegyezésnek mai ünnepléses liquidálása nagy örömet keltett a munkapárton.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A horvát képviselők ma reggel 38-an megjelentek a képviselőházban s tisztelegtek Beöthy Pál elnökkel, akit Mazuranics horvát képviselő és Pejačević gróf horvát miniszter üdvözölt, amire Beöthy elnök válaszló. A mai nap folyamán a horvát képviselők tisztelegnek még Tisza István gróf miniszterelnökkel is s látogatást tesznek a függetlenségi párt és az alkotmánypárt klubjaiban.

MARSALTANÁCS.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a „Zeit” jelenti, az idei első marsaltanács február 15-ikén lesz a király elnökiével. Az ülésen részt vesz a trónörökös, a két állam honvédelmi minisztere, a hadügyminiszter, a vezérkari főnök és a hadseregfelügyelő.

A KÖZÖS PÉNZÜGYMINISZTER BUDAPESTEN.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bilinszky közös pénzügyminiszter holnap, esütörtökön Budapestre érkezik s itt a kormány tagjaival tanácskozik fog a két államot közösen érintő pénzügyekről.

A MÁRAMAROSI PÖR.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bobrinszky Vladimír gróf ma hajnalban Budapestre érkezett s innen 9 órakor Máramarosszigetre utazott a rutén pör tárgyalására. Hír szerint az osztrák kormány kérni fogja a magyar kormánytól Bobrinszky gróf kiadatását.

MAUTHNER ÖDÖN
CS. ÉS KIR. UDVARI
MAGKERESKEDÉS
BUDAPEST.

MINTHOGY MAUTHNER NEVE ALATT MÁSFELE MEGTARTOTT, ELITÉLEM 14 NAPI ELZÁRÁSRA.

A BANKKAMATLÁBAT ISMÉT LESZÁLLÍTOTTÁK.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa tegnap délután tartott ülésén elhatározta, hogy a bankkamatlábát felszázalékkal 5 százalékról 4½ százalékra leszállítja.

VASUTI SZERENCSETLENSÉG.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Törökbalint állomásnál a 7-es számú komáromi személyvonat ma reggel belefutott az előtte haladó 19-es számú munkásvonatba. Az összeütközés következtében 8 törökbalinti munkás megsebesült, köztük 3-an súlyosan.

AZ ÉRTEKTÖZSDE.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktözsde a vezető értékek árfolyama következő volt: Magyar Hitel 533,25, Osztrák Hitel 647, Koronajáradék 84,85, Osztrák-Magyar Államvasut 722,50, Jelzáloghitelbank 458, Leszállító Bank 532,75, Hazai Bank 292, Magyar Bank 533,50, Kereskedelmi Bank 3835, Rimamurányi 63, Salgótarjáni 744, Általános Köszénbánya 1060, Közuti Vasut 635,50, Vilamos Vasut 348, Adria 589.

Közgazdaság.

A Nagybecskereki Takarékpénztár közgyűlése.

Nagybecskerek, febr. 4.

Tegnap délután tartotta évi rendes közgyűlését a Magyar Általános Hitelbankkal szoros kapcsolatban álló Nagybecskereki Takarékpénztár.

Ez a pénzügyintézet, amely Oldal Antal vezérigazgató kitűnő vezetése alatt szintén egyik legvirágzóbb és legerősebb pénzügyintézete a vármegyének, a lefolyt évben is arról tett tanúságot, hogy minden tekintetben feladata magasztaltan állott.

A tegnapi közgyűlésen, melyen dr. Kiss János elnökölt, a lefolyt évről az igazgatóság a következő jelentésben számolt be:

Tekintetes Közgyűlés!

A tavalyi jelentésünkben kifejezésre juttatott aggodalom, melyet a gazdasági és hitelválság keltett volt, hazánk közgazdaságára vonatkozólag a múlt év folyamán indokoltnak bizonyult. A megújult balkánháború nyomában járt nemzetközi bonyodalom még súlyosbította a krízist, amelynek nyomászat hatása alatt a kereskedelemben és ipari tevékenységben eddig alig tapasztalt s jelenleg is erősen érezhető stagnáció következett be.

A pénzügyi helyzetben a békés állapot visszatérése után és a nyugtalanító jelenségek eltűnésével csak a késő őszi hónapokban állott be némi megkönnyebbülés, mely az Osztrák-Magyar Bankot odáig 6%-os rátájának 5½%-ra való le-

szállítására indította. Azóta további, bár lassu javulás észlelhető, mely belátható időn belül normális viszonyok visszatérését remélünk engedi.

Takarékpénztárunk a felmerült eseményekkel és az ezek által előidéztet pénzfeszültséggel szemben kipróbált saját alapjára támaszkodva és a Magyar Általános Hitelbankkal fennálló részünkről nagyrabecsült szerződéses viszonyánál, nemkülönben az Osztrák-Magyar Banknak, valamint a velünk összeköttetésben álló többi intézetnek irányunkban tanúsított részünkről őszinte köszönettel fogadott kiváló előzékenységnél fogva mobilizációja és a mindenkor rendelkezésére állott idegen tőke tekintetében különleges kedvező helyzetben volt, miért is — habár újabb kihelyezéseknél az általában fentforgott körülmények közt fokozott tartózkodásra látnak magunkat készletve — ügyfeleink jogos hiteligényei előtt, melyek vidékiünk kielégítő termése és az ingatlanforgalomnak mondhatni teljes szünetelése folytán az esztendő második felében egyébiránt sem jelentkeztek a korábbi mértékben, nem zárkoztunk el.

Az előrebocsajtottak után áttérünk intézetünk egyes jelentősebb üzletágai-ban elért elég élenken alakult forgalmának számszerű ismertetésére.

Összforgalmunk az 1912. évi 145582641 K 77 fillérről 1913-ban 157231160 K 08 fillérré, vagyis 11648518 K 31 fillérré, a pénzügyi forgalom, mely 1912-ben 82671463 K 03 fillérré, 1913-ban 90938780 K 26 fillérré nőtt, 8867317 K 23 fillérré emelkedett.

A betétek állaga 1912 végén 2579147 K 01 fillér, 1913 végén 2380918 K 65 fillér volt, az apadás tehát 198228 K 36 fillér, ami kizárólag arra vezetendő vissza, hogy a helybeli intézeteknél elhelyezett közpénzek egy része — főként a fent ki-füntetett apadás jelentékenyen meghaladó összeg — rendeltetésüknek megfelelő felhasználás végett visszavonott.

A leszámított váltók 1912 végén 6098608 K 89 f állományt tüntetnek fel, 1913-ban leszámítottatott 18960615 K 44 f, összesen 25059324 K 33 fillér s ellenben beváltatott 19134699 K 27 f értékű váltó, míhez képest a kihelyezés 1913 végén 5924625 K 06 fillér, vagyis az 1912 végével kimutatott 6098608 K 89 fillérről szemben 173983 K 83 fillérről kisebb volt.

Váltóviszleszámitolás utján 1912 végén 3119486 K 84 fillér, 1913 végén 3117335 K 06 fillér s így 2151 K 78 fillérről kisebb összegű váltók voltak továbbítva.

A jelzálogkölesönüzletben a közismert kedvezőtlen viszonyok miatt kölcsönfolyósítás tavaly nem történt s az állomány csak annyiban változott, hogy az 1912 végén kimutatott kölcsönköveteléseink 1805965 K 57 f összege a tervszerű és soronkívüli visszafizetések folytán 1763324 K 47 fillérré, vagyis 42641 K 10 fillérről csökkent, szintugy szünetelt a jelzálogkölesön átruházása is, minnek következtében az 1912. évi zárlatkor kitüntetett 1555610 K 66 fillérvnyi állag az 1913. évben teljesített tőketerlesztések folytán 1528250 K 67 fillérré, tehát 27359 K 99 fillérről apadt.

A fentiek szerint a tárcánkban maradt jelzálogkölesönök összege 1913 végén 235073 K 80 fillér viszonyítva az 1912. év végén jelentkezett 250354 K 91 fillérhez, a múlt hónap 31-én 15281 K 11 fillérről kisebb állományt tüntet fel.

Folyószámlai künlevőségeink, melyek alapszabályszerűen fedezték, 1912 végén 244131 K 17 fillérről, 1913 végén 258663 K 26 fillérré, vagyis 14532 K 09 fillérről nagyobb összeggel zárultak.

Semmiféle kölcsöntartozással nem terhelt saját értékpapírjaink értéke 1912

végén 685291 K 50 fillér, az 1913. év folyamán történt vásárlás és eladás folytán 1913 december 31-én 845906 K 75 fillér s így 160615 K 25 fillérről nagyobb volt. Az ezekben beállott 2558 K 15 f árfolyamkülönbséget a veszteség- és nyereség-számla terhére róttuk.

A hosszantartó válságos viszonyok, sajnos, kártékonyan befolyásolták üzletünk eredményét is, amennyiben kihelyezéseink több lételének behajthatósága kétségessé vált. Társulatunk vagyonának értékelése és ennek megfelelően a mérleg reális felállítása tekintetében eddig követeit elvünkhoz ezuttal is ragaszkodva, indokoltnak találtuk 34290 K 10 fillérnek veszteségképpen való leírását, amihez hozzájárulni sziveskedjenek. Remélve, hogy e könyvszerűen leírt követelések részben még be fognak folyni, tiszteletteljesen bemutatjuk a tekintetes közgyűlésnek az 1913 december hó 31-én felállított, az előző évről áthozott 2492 K 52 f nyereségyenleget 128754 K 80 f nyereségyenlegettel záruló mérleget, mely a törvényes időben és módon közhírre tétetett és a felügyelő-bizottság által megvizsgáltatott és helyesnek találtatott és kérjük, méltóztassék azt jóváhagyni és ezzel kapcsolatban a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után ugy e bizottságnak, valamint az ahulirt igazgatóságnak az 1913. évre nézve a felmentvényt megadni.

A 128754 K 80 fillérről kimutatott tiszta nyereségyenleget felhasználására vonatkozó indítványunk a következő:

93750 K fizetessék ki osztalékképpen jövő hó 4-étől kezdve a forgalomban lévő 3750 részvény 41 sz. szelevényének 25 koronával való beváltása mellett a részvényeseknek, 10000 K esatoltassék a tartalékalaphoz, 2000 K fordítottassék az intézeti ház könyvszerűen értékének csökkentésére létesített tartalék és 378 K 50 f az intézeti nyugdíjalap növelésére, 16414 K 00 f alapszabályszerű nyereségyenleget folyósítottassék az igazgatóság kezéhez és a 2803 K 21 fillérvnyi maradvány irassék elő a folyó év javára.

Ezen indítványunk elfogadását, kérve, őszinte sajnálattal jelentjük, hogy Mayer Rezső ur, aki az évek hosszú során át felügyelő-bizottságunk ügybuzg. tagja s illetve elnöke volt, másnemű elfoglaltsága miatt ezen tisztségéről leköszönt s hogy Winter Fülöp ur, aki szintén e bizottság tagjának minőségében sok éven át működött, ezen tagságaról lemondott, minnek folytán Temmer József urat, felügyelő-bizottságunk póttagja-rendes tagnak meghívtuk. A felügyelő-bizottság 2 póttagjának, nemkülönben választmányunk érdemes régi tagjának, Hubert Manó urnak előrehaladott korára való tekintettel sajnálatunkra történt leköszönése és Boleszny Antal, Guttman Mór, dr. Stern Lázár, Szalay József, Temmer Sándor és Wehner György uraknak sorrend szerint való kilépése következtében 7 választmányi tag helye ekként megüresedvén, amidőn intézetünk fennebb megnevezett funkcionáriusai által társulatunknak teljesített nagybecsű szolgálatairól elismeréssel és köszönettel megemlékezünk, azon kérelemmel járunk a tekintetes közgyűlés elé, méltóztassék e helyeket 2 felügyelő-bizottsági póttagnak egy évre, hat választmányi tagnak az 1917. évi és egynek az 1916. évi rendes közgyűlésig terjedő működési időtartamra való választása által betölteni.

A jelentést a közgyűlés egyhangú elismeréssel vette tudomásul s ugy az

igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a fölmentvényt megadta.

Végül megejtették a választásokat, amely szerint megválasztották:

Választmányi tagoknak 3 évre: Boleszny Antalt, Guttman Mór, dr. Stern Lázárt, Szalay Józsefet, Temmer Sándort és Wehner Györgyöt, 2 évre: Prasehák Antalt.

Felügyelőbizottsági póttagnak egy évre Guttman Bélát és dr. Milich Jakabot.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdé-forgalomról és a pénzügyiacról.

Budapest, 1914. január 31.

Az Osztrák-Magyar Bank kamatlábának az előző héten történt leszállítása eleinte a tőzsdére nem gyakorolt semmi hatást, sőt az árfolyamok csökkenése és üzletelenség állott be. Később azonban amidőn a pénzügyiacon beállott javulás tovább folytatódott és főleg külföldi pénzájánlatok nagyobb arányban álltak rendelkezésre, a tőzsdén is barátságosabb irányzat fejlődött ki, miután az a nézet jutott túlsúlyra, hogy közeli időpontban nálunk is a bankkamatlábának újabb leszállítása várható. Ezt a fel fogást látszik igazolni az a körülmény is, hogy az angol bank mai napon egy teljes százalékkal 3%-ra szállította le a hivatalos kamatlábat, mely kamattétel ott is csak igen kedvező pénzügyi viszonyok mellett állott fenn. Ez az újabb kamatlábemérséklés a mai tőzsdén már megfelelően éreztette is hatását és egyrészt a járadékpiac, másrészt egyes bankértékek és ipari papírok erősen emelkedő irányzatot követtek.

Legelőkeltebben tükröződik vissza a pénzügyiac javulása a 4%-os magyar koronajáradék árfolyamában, mely az utóbbi napokban jelentékeny vásárlások hatása alatt több mint 1/2%-kal emelkedett. Ez az emelkedés nagyon könnyen magyarázható azzal, hogy a közönség, miután készpénzveteteinek kamatozása, különösen a várt újabb kamatlábleszállítás esetén, nem érné el a 4%-os járadék kamatozását, tőkéinek egy részét fix kamatozású értékekbe fekteti.

A részvénypiacon szintén javult az irányzat, de az érdeklődés egyelőre csak kevés papírra, főleg bankrészvényekre terjedt ki. Ezek közül különösen a magyar hitel részvények iránt volt élénk érdeklődés tapasztalható, árfolyamuk néhány koronával emelkedett. Ezzel szemben a magyar bank részvények feltűnően lanyha irányzatot követtek és árfolyamuk meglehetősen alacsonyan zárult.

Ipari értékek közül egyes szénértékek voltak keresettek és ezuttal a Magyar általános közszénbánya részvények értéke el nagyobb, több mint 20 koronás áremelkedést. Téglarészvényekben nem igen volt üzlet. Kiemelendő még a Fegyvergyári részvények nagyobb árfolyamára. Ezeken kívül némi forgalom volt még villamosági részvényekben, lényegtelen árfolyamváltozás mellett.

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Hirdetések.

Hirdetmény.

Koronghy Gyula ur ezennel közzé teszi, hogy a tulajdonát képező s az alsóaradi-i, felsőaradi-i és szerbeleméri határban levő

halászati jogokat

f. évi február hó 7-én az alsóaradi-i község-házán nyilvános árlejtésen fogja bérbeadni. A bérösszeg félvényként előre fizetendő; az első félvény bér az árlejtéskor azonnal lefizetendő Koronghy ur megbízottja kezéhez a bérszerződés kiállításával felmerülő ügyvédi költségekkel együtt.

Bővebb felvilágosítás nyerhető az alsóaradi-i község-házán

Marjanov Szvetozár

191—2.1 jegyző urnál,

Dr. MAHLER SZANATÓRIUMA ABBAZIA

Szív-, ideg-, nőbetegek, vesebajosok, s üdülők részére.

Étrendi kurák: cukor-, gyomor-, bélbajoknál. Hízlató gyógymód.

Orvosdiagnostikai vegyi és Röntgen-laboratórium.

Hidegvizgyógyintézet, szónsavas-, tengeri- és villamosfürdők. Zander-intézet.

Modern kényelem. (120-136) Mérsékelt árak.

A nagybeeskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
12547/1913. tkvi. szám. 167—1.1

Árverési hirdetmény kivonat.

Szekosán Juon nagytárnoki lakos végrehajtónak Csipu Pál nagytárnoki lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 1000 korona tökekövetelés és járuléka behajtása végett a nagybeeskereki kir. törvényszék területén levő Nagytárnok községben fekvő s a nagytárnoki 1445. sz. tjkvben A. I. 3. sor., 407., 408/a/1. hrszám alatt 300 özl beltelek és a rajta épült 164. számú házra 1147 korona kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi április hó 17-ik (tizenhetedik) napján délelőtt 10 órakor Nagytárnok községében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlant a kikiáltási ár felénél, illetve kétharmadánál vagyis 573 koronánál alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzt a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1831. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott arfolyammal számított óvadékképes érték-papírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezésétől kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek át-

adni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147, 150., 170. §§., 1908: XL. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígérést tett s ha többet igerni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékára szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: XL. t.-c. 25. §.)

Kelt Nagybeeskereken, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1914. évi január hó 15. napján.

Rektorisz Károly s. k.,
kir. törvszéki bíró.

Tiszahegyes község előljáróságától.

252—914. szám. 176—22

Hirdetmény.

Tiszahegyes község határában egy éves fehér koca vétetett bitangságba, amennyiben igazolt tulajdonosa nem jelenik meg, az folyó évi február hó 12-én d. e. 10 órakor nyilvános árverésen el fog adatni.

Kelt Tiszahegyesen, 1914. évi január hó 28-án.

Grézlo, jegyző.

Hirdetmény.

Melencei görög keleti szerb egyházközség, mint Ruzsanda-fürdő tulajdonosa, az 1914. évi fürdőidényre

jó zenét igényel.

A fürdőidény 1914 május 1—14-től 1914 szeptember 1—14-ig tart.

Pályázni óhajtok ezuttal felhivatnak, hogy kérvényekkel a Melencei gör. keleti szerb egyházközség elnökségéhez forduljanak, ahol az összes feltételek megtekinthetők 181—22

Pályázati határidő 4 hét.

Jevremov Lázár,
hítk. jegyző.

Granity Milán,
elnök.

Tamászlaka község előljáróságától.

31—914. szám. 182—32

Pályázati hirdetmény.

Keresek egy okleveles segédjegyzőt azonnali alkalmazásra 2072 korona fizetés mellett. Az adóügyekben teljes jártasság megkívánatik. Szerb nyelv tudása szükséges.

Tamászlaka, 1914. évi január hó 31-én.

Périts, jegyző.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Asztalos:

Szelentzky Pál, Árpád-utca.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg-u.
Hj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonátér.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Kécsity A. Marinka, Nicky-utca.
Kagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Beneze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültölek.

Cipőkereskedők:

Eisenbarth János, Hunyadi-utca.
Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Goldberg Mihály, Hunyadi-u.
Mesznik R. özv., Hunyadi-u.
Schwáb Albert, Hunyadi-utca 8.

Esztergályos:

Homa Kálmán, Hunyadi-utca.

Fehérnemű-kereskedés:

Wehner György, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Enyveshát (70 fill.), Kinizsy-utca.
Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Koesis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.
Dr. Stepanov Svetislav, Hunyadi-utca.

Fűszer- és csemegekereskedés:

Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.

Hálógyár:

Csüsner János.

Hangszerkészítő:

Lenhardt Antal, Hunyadi-utca.

Kalapkészítő:

Andresz A. Fötér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelas Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Bobek György, Pest-szálloda.
Radicsév Lázár, József főherceg-u.
Sólyom György, Klub-kávéház.

Kefekötő:

Teichner Ernő, Gabona-tér.

Kézműáru-, rövidáruüzlet:

Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Láng Károly, Hunyadi-utca.
Molnár Lajos, Hunyadi-utca.
Riszties György, Hunyadi-u.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Hunyadi-u.

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.

Lakk-, kence-, és festékáruraktár:

Pencz János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Bäuerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.
Wehner testvérek, Hunyadi-utca.

Mezőgépek, berendezések:

Berger Árpád, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-u.

Női divatterem:

Csermák Irén, Szerbtemplom-u.

Női kész kosztüm és bluz:

Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.

Sörfőzde:

Dungverszky Lázár sörfőzdéje, Gabona-tér

Szállító-cég:

Eckstein János, Hunyadi-utca.
Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.

Szénkereskedés:

Herzog Gyula, Kinizsy-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültölek.
Schwirtlich Alajos, Aradáci-u.

Szobafestő, mázólo:

Schwarz István, Kültölek.
Wolf Károly, Zápolya-utca 3.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau és Gerő Korona-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Varrógépraktár:

Schubert Ferenc, Pénzügyi palota.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Orient-étterem
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasúti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-söresarnok.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Temetkezési intézet:

Beneze A. és fiai.

Téglagyár:

Klein Bernát.
Stagelschmidt J. és J.

Zongoraraktár:

Weisser Adon, Gizella-part 6.